

Sygn. akt IV Ca 389/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 lipca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Płocku IV Wydział Cywilny – Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodnicząca – SSO Renata Wanecka

Sędziowie SSO Małgorzata Szeromska (spr.)

SSO Barbara Kamińska

Protokolant st. sekr. sąd. Katarzyna Gątarek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 lipca 2015 r. w P.

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko A. H.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Żyrardowie z dnia 11 marca 2015 r.

sygn. akt I C 231/11

1. zmienia zaskarżony wyrok i powództwo oddala;
2. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz A. H. kwotę 8.335 (osiem tysięcy trzysta trzydzieści pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za obie instancje.

Sygn. akt IV Ca 389/15

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Żyrardowie wyrokiem z 11 marca 2015 r. zobowiązał pozwaną A. H. do złożenia następującego oświadczenia woli:

1. A. H. (dalej: (...)) oświadcza, że jest właścicielem 46.470 akcji serii H Spółki (...) S.A., nabytych na podstawie Umowy Objęcia Akcji (Trzecie Przyznanie Opcji) zawartej w dniu 14 marca 2007 r., pomiędzy (...) S.A. a A. A. (obecnie: A. H.) (dalej: (...)) zapisanych na rachunku papierów wartościowych Sprzedającej (dalej: (...)), prowadzonym przez (...) i wprowadzonych do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych prowadzonym przez Giełdę (...) S.A. (dalej: (...)).
2. Sprzedająca oświadcza, że złożenie niniejszego oświadczenia następuje w wykonaniu zobowiązania do zbycia Akcji, określonego w § 12 ust. 6 pkt 2), ust. 8 i ust. 9 umowy z dnia 6 listopada 2006 r. zawartej pomiędzy (...) S.A. a A. A. (obecnie: A. H.) (dalej: „Umowa z dnia 6 listopada 2006 r.”), z uwagi na utratę prawa Sprzedającej do 1/3 pakietu akcji objętego przez nią na podstawie Umowy Objęcia Akcji z powodu niedoprowadzenia przez Sprzedającą

do uruchomienia (closing'u) przynajmniej jednego funduszu inwestycyjnego w okresie obowiązywania Umowy z dnia 6 listopada 2006 r.

3. Sprzedająca oświadcza, że z zastrzeżeniem § 12 ust 6 pkt 2), ust 8 i ust 9 Umowy z dnia 6 listopada 2006 r., Akcje nie są obciążone żadnymi prawami na rzecz osób trzecich, w tym prawem pierwokupu oraz nie istnieją żadne umowy, zobowiązania, ustalenia i inne porozumienia zobowiązujące Sprzedającego do sprzedaży Akcji na rzecz osób trzecich, Akcje nie są przedmiotem prowadzonego postępowania egzekucyjnego.

4. Sprzedająca oświadcza, że sprzedaje na rzecz spółki (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, z siedzibą we W. (adres: ul. (...), (...)-(...) W.), wpisaną do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Wrocław-Fabryczna we W. VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS (...) (dalej: (...)), Akcje za cenę 58.340,34 zł (pięćdziesiąt osiem tysięcy trzysta czterdzieści złote trzydzieści cztery grosze).

5. Sprzedająca wyraża zgodę na złożenie przez Kupującego odrębnego oświadczenia woli w przedmiocie nabycia Akcji od Sprzedającej, zgodnego z niniejszym oświadczeniem, w terminie 3 dni od dnia powiadomienia Kupującego przez (...) S.A. o obowiązku złożenia takiego oświadczenia przez Kupującego, w związku z uprawomocnieniem się wyroku w sprawie toczącej się pomiędzy A. H. a (...) S.A. (dalej: (...)).

6. W celu przeniesienia na Kupującego własności Akcji Sprzedająca, oświadcza, że niniejszym składa nieodwołalną dyspozycję przeniesienia Akcji z Rachunku Papierów Wartościowych Sprzedającej na rachunek papierów wartościowych Kupującego wskazany w Oświadczeniu Kupującego (dalej: (...)). W celu wykonania dyspozycji, o której mowa w zdaniu poprzedzającym, Sprzedająca złoży w swoim domu maklerskim nie później niż w terminie 3 dni od otrzymania Oświadczenia Kupującego kopię niniejszego oświadczenia zawierającego nieodwołalną dyspozycję przeniesienia Akcji z Rachunku Papierów Wartościowych Sprzedającej na Rachunek Papierów Wartościowych Kupującego, wraz z kopią Oświadczenia Kupującego - składające się na treść umowy sprzedaży między Sprzedającą a Kupującym. Jeżeli Sprzedająca nie wykona obowiązku określonego w zdaniu poprzedzającym, Sprzedająca niniejszym upoważnia (...) S.A. oraz Kupującego, którzy mogą działać łącznie lub każdy z osobna, do złożenia w (...) kopii niniejszego oświadczenia zawierającego nieodwołalną dyspozycję przeniesienia Akcji z Rachunku Papierów Wartościowych Sprzedającej na Rachunek Papierów Wartościowych Kupującego, wraz z kopią Oświadczenia Kupującego- składających się na treść umowy sprzedaży między Sprzedającą a Kupującym. Jeżeli w (...) obowiązują określone procedury lub regulaminy w związku ze sprzedażą akcji Sprzedająca wypełni te procedury określone przez (...) tak, aby przeniesienie własności Akcji skutecznie nastąpiło. W przypadku niewypełnienia przez Sprzedającą ewentualnych procedur lub regulaminów obowiązujących w (...), w odniesieniu do sprzedaży Akcji, Sprzedająca upoważnia niniejszym (...) S.A. oraz Kupującego, którzy mogą działać łącznie lub każdy z osobna, do wypełnienia ewentualnych procedur lub Regulaminów obowiązujących w (...) w imieniu Sprzedającej i składania wszelkich oświadczeń woli w tym zakresie w celu skutecznego przeniesienia własności Akcji na Kupującego.

7. Przeniesienie własności Akcji na rzecz Kupującego nastąpi w dniu, w którym zgodnie z dyspozycją Sprzedającej lub (...) S.A. bądź Kupującego - stosownie do regulacji powyższych - Akcje zostaną zapisane na Rachunku Papierów Wartościowych Kupującego.

8. Sprzedająca wyraża zgodę na zapłatę ceny Akcji przez Kupującego w terminie 7 dni od daty zapisania Akcji na Rachunku Papierów Wartościowych Kupującego na rachunek bankowy Sprzedającej wskazany w piśmie Kupującemu w terminie 1 dnia od zbycia Akcji.

Istotne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy i stanowiące podstawę rozstrzygnięcia były następujące:

W dniu 6 listopada 2006 roku (...) S.A. i A. H. zawarli umowę, której celem było określenie wzajemnych praw i obowiązków, a także interesów stron, aby wspólnie i skutecznie doprowadzić w latach 2007 – 2008 do realizacji przez Spółkę kolejnych, nowych inwestycji kapitałowych (zdefiniowane w umowie jako (...)) oraz doprowadzić do zorganizowania i uruchomienia (rozpoczęcia działalności) przynajmniej jednego funduszu inwestycyjnego,

działającego w ramach struktur prawnych Spółki. W treści umowy w § 1 ust. 2 A. H. oświadczyła, iż dysponuje wiedzą, doświadczeniem i kwalifikacjami do podjęcia się i należytego wykonywania obowiązków przyjętych na podstawie umowy, a także oświadczyła, że nie istnieją żadne przeszkody prawne i faktyczne uniemożliwiające lub utrudniające jej wykonywanie obowiązków. Zgodnie z § 12 Umowy A. H. uczestniczyła w Trzecim Przyznaniu „Programu Motywacyjnego (...) na lata 2004-2006” z pozycji Partnera, co oznaczało, że przyznane jej zostało prawo do objęcia (nabycia) 139.410 akcji Spółki. W dniu 14 marca 2007 r. zawarta została między Spółką a pozwaną umowa objęcia akcji (Trzecie Przyznanie Opcji), której przedmiotem było objęcie przez pozwaną 139.410 zwykłych akcji na okaziciela (...) S.A. serii „H oferowanych przez Spółkę w ramach zobowiązań podjętych wobec pozwanej w (...) S.A.” uchwalonym przez Radę Nadzorczą w dniu 5 czerwca 2006 r. oraz w (...) S.A. na objęcie akcji przez Osobę Uprawnioną w ramach realizacji programu Motywacyjnego 2004-2006” skierowanej do A. H. w dniu 6 marca 2007 r. W ramach ustalonego pakietu akcji A. H. miała otrzymać 1/3 pakietu opcyjnego bezwarunkowo, 1/3 za wykonanie transakcji o wartości minimum 10 mln zł oraz 1/3 za utworzenie funduszu T. (...),o. Zgodnie z § 12 ust. 6 pkt 2 Umowy z dnia 6 listopada 2006 r. w zakresie i w stosunku do akcji, które zostaną objęte (nabyte) przez zleceniobiorcę (pozwaną) w ramach realizacji uprawnienia do uczestnictwa w programie motywacyjnym Spółki (zgodnie z Regulaminem Programu Motywacyjnego w (...) S.A.) – Spółka i pozwana uzgodnili, iż pozwana nie nabędzie prawa do realizacji opcji lub utraci prawo do opcji menadżerskiej w stosunku do 1/3 całości pakietu akcji należnego do objęcia (nabycia) przez pozwaną w okresie ważności Umowy z dnia 6 listopada 2006 r. w sytuacji, gdy pozwana w okresie ważności umowy z dnia 6 listopada 2006r. nie doprowadzi do uruchomienia (tzw. closing'u) żadnego funduszu inwestycyjnego. Według zapisu w § 12 ust. 9 Umowy z dnia 6 listopada 2006 r. w sytuacji gdy zleceniobiorca (pozwana) utraci prawo do części pakietu opcji, zgodnie z § 12 ust. 6 Umowy z dnia 6 listopada 2006 r. zleceniobiorca będzie zobowiązany na pisemne żądanie Spółki do zbycia oznaczonej ilości akcji Spółki osobom wskazanym przez Spółkę lub Spółce. Zbycie tych akcji zostanie przeprowadzone w terminie 14 dni od daty otrzymania przez zleceniobiorcę żądania Spółki. Zbycie akcji zostanie dokonane po cenie nabycia zrealizowanej przez A. H. powiększoną o całkowite koszty kapitału poniesione przez zleceniobiorcę nie większe niż (...) +3% w skali roku, wyliczone za okres od dnia podpisania umowy objęcia (nabycia) akcji do dnia zbycia tych akcji. Uchwałą Rady Nadzorczej (...) SA nr 06/02/2007 z dnia 22 lutego 2007r. rozszerzono zarząd spółki do czteroosobowego składu oraz uchwałą nr 07/02/2007 z tego samego dnia do zarządu spółki powołano A. A. – jako członka zarządu. T. C. polecił A. H. zajęcie się transakcją zakupu od niemieckiej (...) sześciu spółek w Czechach, Słowacji, Norwegii, Danii i Szwecji. W 2007r. był priorytetem w (...) SA. była inwestycja spółki polegająca m.in. na nabyciu (...) za kwotę ponad 157 mln zł (kupno udziałów (...) Spółki z o.o. w Czechach, Słowacji i Polsce przez (...) SA – spółkę zależną powoda), która została zapoczątkowana w 2006r. Transakcja polegała na pozyskaniu finansowania, administrowaniu procesem finansowania oraz realizacji zakupu, z uwagi na stopień skomplikowania oraz wielkość była kluczową transakcją dla (...) SA, bowiem dotychczas spółka nie przeprowadzała żadnej transakcji o takiej skali. W trakcie tego procesu nastąpiło z inicjatywy A. H. wyłączenie spółek skandynawskich z transakcji. W przeprowadzenie transakcji byli zaangażowani T. C., K. S., H. J. oraz inne osoby ze spółki. Kluczową rolę w transakcji odgrywała A. H., której prezes zarządu T. C. polecił skoncentrowanie się na tym zadaniu i w październiku 2007r. w korespondencji mailowej zabronił podejmowania żadnych innych działań, zadań i czynności do czasu pozytywnej lub negatywnej finalizacji tego projektu. Finalizacja transakcji i przekazanie przez strony podpisanych dokumentów po wykonanym przelewie zapłaty miały miejsce w dniu 28 grudnia 2007r. W 2007r. (...) SA prowadziła rozmowy z M. H. – bratem A. H. – w celu rozpoczęcia z nim współpracy na pozycji Partnera, przy czym w zakresie jego obowiązków planowano przygotowanie strategii T. (...) do 15 sierpnia 2008r. Ostatecznie nie doszło do pojęcia współpracy między stronami. Proces zbierania funduszu typu TechVentures 2,0 trwa około co najmniej jednego roku. Począwszy od stycznia 2008r. przełożonym A. H. był K. S.. W dniu 14 kwietnia 2008r. T. C. zwrócił się do Rady Nadzorczej (...) SA z wnioskiem o potwierdzenie priorytetów A. H. na rok 2008 zgodnych z jej kontraktem, w tym zebrania funduszu TechVenture 2,0. Odpis pisma doręczono A. H.. Uchwałą z dnia 14 kwietnia 2008r. nr 5/01/04/2008 Rada Nadzorcza zatwierdziła priorytety A. H. określone w powyższym wniosku. W pierwszej połowie lipca 2008r. miała miejsce wymiana korespondencji mailowej pomiędzy A. H. a członkiem zarządu spółki (...) dotycząca podpisania aneksu do umowy z dnia 6 listopada 2006r. K. S. proponował w niej podpisanie nie później niż do 30 sierpnia aneksu do umowy, o ile warunki z listu intencyjnego stron zostałyby zaakceptowane przez Radę Nadzorczą spółki. Wśród proponowanych zmian była m.in. zmiana priorytetu A. H. na 2008 w postaci „Zebranie funduszu TechVetures 2,0” na sprzedaż akcji (...) w kwocie co najmniej 25 mln zł do 30 grudnia 2008 oraz upublicznienia akcji (...) do końca marca

2009r. Opracowany został projekt dokumentu zmieniającego treść umowy, tzw. „Term sheet” datowany na 20 sierpnia 2008r. W jego treści w punkcie 1D stwierdzono, iż „cel w zakresie fundraisingu do funduszu TV 2,0 nie stanowi celu do realizacji przez A. H.”. Z kolei w punktach 1B i 1D zostały sformułowane dwa nowe cele dla A. H., których realizacja miał mieć charakter rozłączny, przy czym wynagrodzeniem za realizację nowych celów miało być prawo do swobodnego dysponowania pozostałymi 33,3 % z puli 139.410 akcji przyznanych w ramach Programu Motywacyjnego (...) na lata 2004 – 2006, z czego połowa puli za realizację celu 1B, a połowa za realizację celu 1C (z dalszymi zastrzeżeniami dotyczącymi szczególnych warunków wypłaty wynagrodzenia). Projekt powyższy zakładał podpisanie umowy odzwierciedlającej jego zapisy do końca sierpnia 2008r. z zastrzeżeniem wygaśnięcia dokonanych ustaleń po tej dacie. Dokument powyższy został podpisany przez prezesa zarządu T. C. i członka zarządu K. S.. W dniu 29 sierpnia 2008r. zebrała się Rada Nadzorcza (...) SA w W., która miała zaaprobować nowe warunki, jednakże jej zebranie zostało odwołane, ponieważ A. H. wycofała się z dalszych negocjacji. Uchwałą nr 1/01/08/2008 Rada Nadzorcza (...) SA w W. odwołała A. H. z funkcji członka zarządu (...) SA. Ponieważ w okresie obowiązywania Umowy A. H. nie doprowadziła do uruchomienia (tzw. closing'u) żadnego funduszu na podstawie § 12 ust. 9 umowy z dnia 6 listopada 2006 r. Spółka wezwała A. H. pismem z dnia 11 grudnia 2008 r. do zbycia 46.470 akcji Spółki stanowiących 1/3 całości nabytych akcji na rzecz spółki (...) Sp. z o.o. z/s we W. w terminie 14 dni od daty otrzymania wezwania. Wezwanie wystosowane zostało na dwa adresy A. H., przy czym jednym z nich był adres do korespondencji wskazany przez nią w § 15 ust. 2 Umowy z dnia 6 listopada 2006 r. (zawartej na czas określony do dnia 31 grudnia 2008 r.). Wezwanie zostało odebrane przez A. H. w dniu 16 grudnia 2008 r.. A. H. nie odpowiedziała na przedmiotowe wezwanie, jak również nie dokonała zbycia akcji na rzecz spółki (...) Sp. z o.o. Termin na zawarcie przedmiotowej umowy upłynął 4 stycznia 2009 r. Pomiędzy stronami niniejszego postępowania toczy się postępowanie przed Sądem Okręgowym w Płocku (sygn. akt I C 1785/11) o zapłatę na rzecz powoda od pozwanej kwoty 107.348,83 zł tytułem zwrotu nierozliczonych zaliczek pobranych na poczet wynagrodzenia i wydatków, z obowiązkiem rozliczenia się na podstawie Umowy z dnia 6 listopada 2006 roku zawartej pomiędzy powódką a pozwanym wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 96.203,69 zł naliczonymi od dnia 23 grudnia 2008 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 11.145,14 zł od dnia 28 stycznia 2010 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie na rzecz powódki od pozwanej kwoty wysokości 143.127,60 zł tytułem kary umownej należnej powodowi na podstawie § 12 ust. 10 Umowy z dnia 6 listopada 2006 roku wraz z odsetkami od dnia 15 stycznia 2010 roku do dnia zapłaty.

W ocenie Sądu Rejonowego umowę zawartą przez strony należy zakwalifikować do kategorii umówi nienazwanych, o konstrukcji zbliżonej do umowy zlecenia. Ustalony przez strony umowy następstwo niewykonania przez A. H. zadania w postaci realizacji funduszu inwestycyjnego zostało określone w sposób bezwarunkowy – niezależnie od przyczyn zaistnienia takiej sytuacji. W taki sam sposób określone zostało zobowiązanie A. H. do zbycia akcji w następstwie niewykonania ustalonego w umowie zadania. Umowa obowiązywała w okresie ustalonym w jej treści, żadna ze stron nie wypowiedziała umowy, ani też nie złożyła oświadczenia o odstąpieniu od umowy. Umowa wygasła na skutek upływu czasu, na jaki została zawarta. Okoliczności powyższe pozwalają na przyjęcie, iż na zasadność roszczenia powoda nie wpływa przesłanka winy lub braku winy pozwanej w niewykonaniu zobowiązania umownego. Należy mieć na uwadze, iż obydwie strony niniejszego postępowania należy traktować jako profesjonalistów w swoich dziedzinach. Uzasadnione jest zatem stwierdzenie, iż zarówno powód, jak i pozwana mieli świadomość, iż jedynym skutecznym sposobem zmiany zakresu obowiązków pozwanej jest sporządzenie pisemnego aneksu do zawartej umowy. Z tych względów Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo i na podstawie art. 64 k.c. zobowiązał pozwaną A. H. do złożenia oświadczenia woli, którym sprzedaje podmiotowi wskazanemu przez powoda (...) akcji serii H spółki (...) SA za cenę 58.340,34 zł.

Apelację od tego orzeczenia złożyła pozwana, zaskarżając wyrok w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów art. 65 k.c., art. 93 § 1 k.c., art. 354 § 2 k.c., art. 355 k.c., art. 639 k.c. lub art. 750 k.c. wskutek ich bezzasadnego niezastosowania przy wykładni umowy z 6 listopada 2006 r.
2. naruszenie przepisu art. 5 k.c. wskutek jego bezzasadnego niezastosowania, mimo że działanie powoda nosi znamiona nadużycia prawa.

Apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja jest zasadna.

Na wstępie rozważań należy stwierdzić, że Sąd Okręgowy w pełni podziela ustalenia faktyczne w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia niniejszego sporu poczynione przez Sąd Rejonowy i w konsekwencji przyjmuje je za własne. Apelująca także nie kwestionuje tych ustaleń, wskazując jedynie na drobne – w jej ocenie – błędy w ustaleniach Sądu, nie mające znaczenia dla oceny prawnej. Z odpowiedzi na apelację wynika, że również powód nie podziela niektórych ustaleń i wniosków, które Sąd Rejonowy wyprowadził z zebranego w sprawie materiału, wskazując przy tym także, że nie miały one wpływu na rozstrzygnięcie sprawy. W szczególności powód nie podziela oceny, że pozwana z przyczyn leżących po stronie powodowej spółki nie miała możliwości wywiązania się z umowy w zakresie dotyczącym uruchomienia funduszu inwestycyjnego w okresie od 6 listopada 2006 r. do 31 grudnia 2008 r. Na tę okoliczność na rozprawie apelacyjnej powód złożył do akt odpis nieprawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Płocku z 9 lipca 2015 r. sygn. akt I C 1785/11 wraz z uzasadnieniem. Zauważyć jednak należy, że Sąd w niniejszej sprawie nie jest związany nieprawomocnym wyrokiem innego sądu, a w szczególności nie jest związany oceną materiału dowodowego zawartą w jego uzasadnieniu, stosownie do treści art. 365 § 1 k.p.c. Sąd powinien dokonać własnej oceny dowodów, zgodnie z dyspozycją art. 233 § 1 k.p.c., zaś pełnomocnik powoda składając do akt odpis powyższego wyroku z uzasadnieniem nie wnosił o przeprowadzenie postępowania dowodowego z jakichkolwiek dowodów znajdujących się w aktach sprawy I C 1785/11, natomiast Sąd nie znalazł podstaw do działania w tym zakresie z urzędu.

Należy zgodzić się ze stanowiskiem powoda, że ocena, iż pozwana z przyczyn leżących po stronie powoda nie miała możliwości wywiązania się z umowy nie miała wpływu na rozstrzygnięcie Sądu I instancji, bowiem Sąd Rejonowy ocenił, że umowa wiąże strony bez względu na tę okoliczność. Ocena Sądu Okręgowego jest w tym zakresie odmienna. Podzielić przy tym należy wniosek, że istotnie pozwana nie miała możliwości utworzenia funduszu inwestycyjnego, bowiem powód nakładając na nią inne obowiązki i określając priorytety szczegółowo opisane w ustaleniach Sądu I instancji, faktycznie uniemożliwił jej stworzenie tego funduszu, bowiem pozwana skupiając się – na wyraźne polecenie powoda, wyrażone zarówno ustnie, jak i w uchwałach Rady Nadzorczej a także w korespondencji mailowej – na realizacji zadań, które dla powoda stanowiły priorytet, faktycznie nie miała czasu na stworzenie funduszu.

W tym miejscu – zgodnie z dyspozycją art. 65 § 2 k.c. – należy dokonać oceny charakteru umowy łączącej strony, w części dotyczącej zlecenia utworzenia funduszu inwestycyjnego. Sąd Rejonowy uznał, że umowę zawartą przez strony należy zakwalifikować do kategorii umów nienazwanych, o konstrukcji zbliżonej do umowy zlecenia. W ocenie Sądu Okręgowego jest to umowa mieszana, w zasadniczej części nosząca cechy zlecenia, natomiast w części dotyczącej stworzenia funduszu inwestycyjnego, należy ją zakwalifikować jako umowę o dzieło. W umowie tego typu niezbędne jest, aby starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu w postaci materialnej lub niematerialnej jako koniecznego do osiągnięcia. Przewidziane w umowie zorganizowanie i uruchomienie (rozpoczęcia działalności) przynajmniej jednego funduszu inwestycyjnego jest umową rezultatu, a nie umową starannego działania, gdyby bowiem te część umowy uznać za umowę zlecenia, to wówczas wystarczyłoby staranne działanie pozwanej do wypełnienia umowy, zaś fundusz nie musiałby powstać. Przy założeniu natomiast, że wykonanie umowy polega na powstaniu funduszu inwestycyjnego, istotnym dla stron było osiągnięcie konkretnego rezultatu, co kwalifikuje tę część umowy jako umowę o dzieło. Sąd Najwyższy w wyroku z 19 stycznia 2012 r. w sprawie IV CSK 201/11 (LEX nr 1169148) stwierdził m. in.: Jeśli w umowie mieszanej dochodzi do równorzędnego połączenia elementów różnych rodzajów zobowiązań, do każdego z nich powinno stosować się przepisy dotyczące tych zobowiązań. Z tych przyczyn przy rozstrzyganiu sporów dotyczących umów nietypowych, sąd musi dokładnie badać ich cechy oraz ustalić, na czym dokładnie polegają w danym przypadku świadczenia stron. Zakwalifikowanie tej części umowy jako umowy o dzieło skutkuje zastosowaniem przepisu art. 639 k.c. Przewidziana w umowie (...) akcji spółki stanowiła wynagrodzenie pozwanej za stworzenie (zorganizowanie i uruchomienie) funduszu

inwestycyjnego, które pozwana otrzymała niejako z góry. Nie ma więc podstaw do żądania zwrotu tego wynagrodzenia w sytuacji, gdy do wykonania umowy w tej części nie doszło z przyczyn leżących po stronie zamawiającego.

Nawet gdyby nie podzielać poglądu o zakwalifikowaniu umowy w tej części jako umowy o dzieło uznać należy, że była to umowa nienazwana, do której zastosowanie mają przepisy części ogólnej kodeksu cywilnego. Przepis art. 93 § 1 k.c. stanowi: Jeżeli strona, której zależy na nieziszczeniu się warunku, przeszkodzi w sposób sprzeczny z zasadami współzycia społecznego ziszczeniu się warunku, następują skutki takie, jakby warunek się ziścił.

Pozwana otrzymała akcje powodowej spółki z obowiązkiem ich zwrotu (w części) w sytuacji niewykonania przez nią umowy w zakresie utworzenia funduszu inwestycyjnego. Strony same określiły to w umowie jako warunek, bowiem pozostałą część akcji pozwana otrzymała bezwarunkowo. Powód – jak to wyżej ustalono – swoim działaniem uniemożliwił pozwanej wykonanie umowy, zatem zgodnie z cytowanym wyżej przepisem powstała fikcja prawna ziszczenia się warunku. Nierzetelne postępowanie powoda polegało na niezaproponowaniu pozwanej sporządzenia aneksu do umowy niezwłocznie po określeniu innych priorytetowych do wykonania zadań dla pozwanej, które uniemożliwiały wykonanie umowy w części dotyczącej utworzenia i uruchomienia funduszu inwestycyjnego. Rozmowy o tego rodzaju zmianie umowy zostały podjęte dopiero w lipcu 2008 r., kiedy wzajemne relacje stron uległy pogorszeniu i do zmiany umowy nie doszło. Na gruncie art. 93 § 1 k.c. zapadł wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie, który w dniu 3 lipca 2014 r. w sprawie I ACa 596/14 stwierdził: Norma art. 93 § 1 k.c. wyraża sankcję za nieuczciwe postępowanie kontrahenta, który wbrew zasadom uczciwości i dobrej wiary, a zatem w sposób naganny, doprowadza swoim działaniem (zaniechaniem) do sytuacji, w której nie następuje zdarzenie stanowiące realizację warunku. Taki sposób postępowania spotyka się z woli ustawodawcy ze swoistą "karą cywilną" w postaci przyjmowania na zasadzie fikcji prawnej, sytuacji tożsamej z tą jakby warunek się ziścił. LEX nr 1566996.

Niezależnie zatem od kwalifikacji prawnej tej części umowy, która przewidywała utworzenie i uruchomienie funduszu inwestycyjnego, brak jest podstaw prawnych do uwzględnienia powództwa, bowiem do realizacji umowy nie doszło z przyczyn leżących po stronie powodowej.

Z powyższych przyczyn Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku na podstawie art. 385 k.p.c. O kosztach procesu za obie instancje orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu.